

Don Carlos

Akt 1

Odśtona 1: Klasztor Św. Justa w Hiszpanii. Mnisi modlą się za duszę cesarza Karola V, podczas gdy jego wnuk Don Carlos opłakuje zaślubiny swej ukochanej Elżbiety z jego własnym ojcem. Markiz Posa, przyjaciel Carlosa, przybywa z uciśnionej Flandrii i prosi Carlosa o pomoc. Tymczasem król Filip wraz z nowo poślubioną żoną pojawiają się, by złożyć hołd przy grobie Karola V.

Odśtona 2: Ogród przyklasztorny. Księżniczka Eboli śpiewa pieśń o mauretańskim władcy i jego zaniechanej żonie. Posa wręcza Carlosowi tajemny liścik od Elżbiety, podczas gdy Eboli ma nadzieję, że to ją kocha hiszpański infant. Elżbieta opiera się wyznaniom Carlosa, ponieważ po ślubie z królem pełni formalnie rolę jego matki. Król tymczasem pokłada swe zaufanie w markizie Posa.

Akt 2

Odśtona 1: Ogród królewski. Don Carlos otrzymał liścik z prośbą o spotkanie w ogrodzie; sądzi, że notkę przysłała Elżbieta, lecz w rzeczywistości w ogrodzie pojawia się księżniczka Eboli, której Carlos omyłkowo wyznaje miłość. Eboli zdaje sobie sprawę z pomyłki Carlosa, a on sam jest przerażony tym, że jego sekret wyszedł na jaw. Eboli grozi, że powie królowi o romansie łączącym Elżbietę i Carlosa. Posa zamierza zabić księżniczkę, lecz Carlos powstrzymuje go, po czym obaj przysięgają sobie wzajemnie przyjaźń.

Odśtona 2: Katedra w Valladolid. Poddani z radością oczekują nadchodzącej koronacji króla i królowej. Don Carlos przyprawdza postów flandryjskich, którzy błagają króla o wolność dla swej ojczyzny. Król jednak, wspierany przez mnichów, każe aresztować postów. Carlos dobywa miecza przeciwko królowi, lecz Posa przekonuje go, by się poddał.

Akt 3

Odśtona 1: Komnata króla Filipa. Król w samotności opłakuje swoje położenie. Kiedy przybywa Wielki Inkwizytor, król zdaje sobie sprawę ze swojej bezsilności wobec Kościoła. Do komnaty wchodzi Elżbieta, którą Filip oskarża o cudzołóstwo. Eboli wyjawia, że kochała Carlosa i została przez niego odrzucona, oraz że – co gorsza – była również swego czasu kochanką króla. Postanawia odpokutować swoją winę i ocalić Carlosa od Inkwizycji.

Odśtona 2: Więzienie. Don Carlos został uwięziony; Posa oznajmia mu, że weźmie na siebie jego winy, by go ocalić. Markiz jest gotów oddać życie za swojego przyjaciela, by ten, ocaliwszy Flandrię, mógł panować nad szczęśliwszą Hiszpanią. Przybywają Elżbieta, Eboli oraz Wielki Inkwizytor; tymczasem tłumy poddanych grożą królowi, domagając się uwolnienia Carlosa. Wśród ogólnego zamieszania Eboli ucieka wraz z Carlosem.

Akt 4

Klasztor Św. Justa. Elżbieta pragnie pomóc Carlosowi w wypełnieniu jego flandryjskiej misji, dla siebie jednak pragnie już tylko śmierci. Pojawia się Carlos i kochankowie żegnają się po raz ostatni. Filip przybywa w towarzystwie Wielkiego Inkwizytora, a wtedy Carlos, wzywając Boga, dobywa miecza w obronie przed strażami Inkwizytora. Nagle z grobowca Karola V wyłania się mnich i zabiera Carlosa ze sobą do klasztoru. Król Filip i Inkwizytor są przekonani, że pod postacią mnicha objawił im się sam Karol V.